

Contribution ID: 203

Type: **Wystąpienie ustne // Talk**

Jak uczyć, żeby dotrzeć

Sunday, 7 September 2025 11:50 (30 minutes)

Przychodzimy na świat z naturalną ciekawością i wewnętrzną motywacją [1-3], które napędzają nieustanną eksplorację świata we wczesnym dzieciństwie – radość z odkrywania i motywację do poszukiwania odpowiedzi na nieznane. W obecnych czasach, w sytuacji szybkich i gwałtownych zmian cywilizacyjnych, jak nigdy wcześniej, istnieje potrzeba utrzymania i rozwijania tej naturalnej dociekliwości uczennic i uczniów w całym toku ich edukacji, wobec konieczności przygotowania ich na życiowe i zawodowe wyzwania, które być może nawet nie zostały jeszcze zidentyfikowane.

Obecny format edukacji, z przeładowanymi programami nauczania i, wynikającym z nich, głównie podawczym przekazem informacji, nie jest w stanie sprostać wyzwaniom rozwijającego się świata, gdyż tłumi naturalną ciekawość uczennic i uczniów i nie rozwija w nich w wystarczającym stopniu krytycznego podejścia do życiowych doświadczeń oraz radzenia sobie w nieznanach sytuacjach. Pojawia się zatem paląca potrzeba zmiany wizji edukacji, w odpowiedzi na pytanie – jaki powinien być jej cel, gdzie chcemy dotrzeć?

Badania pokazują, że przyswajanie dużej ilości wiedzy w krótkim czasie wpływa negatywnie na jej retencję i motywację do nauki. Nie adresuje także rozwoju kompetencji uczennic i uczniów, rozumianych jako połączenie wiedzy, umiejętności i postaw. Naturalna dociekliwość uczennic i uczniów, aby się rozwijać, potrzebuje edukacji dociekającej, opartej na metodach aktywizujących różne obszary mózgu, w tym na współpracy w grupie. Jednak taka zmiana w podejściu do kształcenia, oprócz reform systemowych, wymaga wsparcia transformacji samych nauczycieli i nie jest możliwa bez rozwoju ich własnych kompetencji i umiejętności dociekania.

References

- [1] M.P. Carlton and A.Winsler, "Fostering Intrinsic Motivation in Early Childhood Classrooms". In: Early Childhood Education Journal 25 (1998), pp. 159–166. doi: 10.1023/A:1025601110383
- [2] R. M. Ryan, and E. L. Deci, "Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic Definitions and New Directions". In: Contemporary Educational Psychology, 25 (2000), pp.54–67. doi:10.1006/ceps.1999.1020
- [3] P.E. Shah, H.M. Weeks, B. Richards, N. Kaciroti. "Early childhood curiosity and kindergarten reading and math academic achievement". In: Pediatric Research, 84 (2018), pp.380-386. doi.org/10.1038/s41390-018-0039-3

Primary author: SOKOŁOWSKA, Dagmara (Smoluchowski Institute of Physics, Jagiellonian University, Łojasiewicza 11, 30-348, Krakow, Poland)

Presenter: SOKOŁOWSKA, Dagmara (Smoluchowski Institute of Physics, Jagiellonian University, Łojasiewicza 11, 30-348, Krakow, Poland)

Session Classification: Wykłady plenarne

Track Classification: Dydaktyka fizyki // Physics education